

УДК 911.2:528

Крутілко Є.В., здобувач, 242 Туризм**Науковий керівник: Герасименко Т.В., к. геол. н., доцент кафедри туризму та економіки підприємства***(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВОДНОГО ТУРИЗМУ В МІСТІ САМАР

Водний туризм є однією з найперспективніших сфер туристичної індустрії, яка поєднує активний відпочинок, екологічну свідомість та культурно-пізнавальні можливості. У сучасних умовах, коли попит на екотуризм та активні види відпочинку зростає, розвиток водного туризму може стати ефективним інструментом для підвищення туристичної привабливості регіону.

Місто Самар має значний потенціал для розвитку водного туризму завдяки природним особливостям, річковим маршрутам та можливості створення унікальних туристичних продуктів. Проте, для ефективного розвитку цієї сфери необхідно враховувати економічні, інфраструктурні, соціальні та екологічні фактори. Дослідження особливостей розвитку водного туризму в місті Самар дозволить визначити ключові шляхи його вдосконалення, створити конкурентоспроможний туристичний продукт та сприяти економічному розвитку громади. В умовах зростаючої популярності активного туризму та екологічного відпочинку розвиток водного туризму набуває особливої актуальності. Він сприяє залученню туристів, підвищенню зайнятості населення, активізації малого та середнього бізнесу, а також покращенню інфраструктури регіону [3].

Місто Самар має сприятливі природні умови для водного туризму, однак цей напрям поки що недостатньо розвинений. Відсутність системного підходу до організації турів, низький рівень маркетингового просування та нестача якісної туристичної інфраструктури гальмують розвиток цієї галузі. Аналіз потенціалу та перспектив розвитку водного туризму в Самарі дозволить визначити оптимальні заходи для його активізації, що сприятиме зростанню економічної активності та покращенню іміджу міста як туристичного центру.

Самарівський (Новомосковський) район був заснований у 1923 р., сьогодні його площа складає 3472,4 квадратних кілометри. Кордони району простягаються на 263 кілометри. На півночі він межує з Харківською областю, на сході – з Павлоградським районом, на півдні – з Дніпропетровським, а на заході – з Полтавським. В районі розташовано 110 населених пунктів, а також утворено 2 міські, 2 селищні та 4 сільські об'єднані територіальні громади. Район також багатий на корисні копалини. Розроблено Багатське газове родовище, а також виявлено великі запаси коксівного вугілля, нафти та високоякісної мінеральної води поблизу озера Солоний лиман (село Новотроїцьке) [1, 2].

Самарівський район характеризується розгалуженою гідрографічною мережею, що включає річки Самара та Оріль, які є притоками Дніпра, а також їхні численні притоки: Татарку, Вільнянку, Підпільну, Вовчу, Бик, Тернівку, Чаплинку, Кільчень, Заплавку та інші менші водотоки. Річки відіграють важливу роль у формуванні місцевого ландшафту, екосистеми та господарської діяльності регіону.

Самарівський район відзначається високою насиченістю водними ресурсами, зокрема підземними водами, які зосереджені переважно в долинах річок Самара, Оріль та Вовча. Усі експлуатовані ділянки родовищ із затвердженими запасами підземних вод, а також значні обсяги водозбору, належать до Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну, частиною якого є територія району.

Головними водними артеріями району є Самара та Оріль. Самара має кілька значних приток, серед яких Вовча (323 км), Бик (101 км) і Тернівка (80 км). Водночас Оріль, довжина якої нині становить 370 км, впадає в Дніпро за 450 км від його гирла, що на 41 км нижче від її колишнього річища. На ділянці між селами Придніпрянське (колишнє Радянське) та

Могилів річка зазнала змін у течії, що пов'язано з будівництвом каналу Дніпро – Донбас у 1970–1981 роках. Канал істотно вплинув на гідрологічний режим Орелі, скоротивши її довжину. У нижній течії, починаючи від смт Обухівка, річка є судноплавною, а в її заплаві розташоване мальовниче озеро Гряковий Лиман. Щільність річкової мережі на території району нерівномірна. Найгустіше розташовані водні об'єкти в межах Самарівської, Піщанської, Перещепинської та Чернечинської громад. Річки відіграють важливу роль у водопостачанні, сільському господарстві та рекреаційній сфері, зокрема, вони використовуються для рибальства, екотуризму та активного відпочинку. Також вони є природними осередками біорізноманіття, зберігаючи цінні водно-болотні угіддя та рідкісні види флори і фауни [1, 2].

Екологічний стан водних об'єктів є важливим фактором для розвитку рекреаційного та туристичного потенціалу території. У Самарівському районі, як і в багатьох інших регіонах України, якість поверхневих вод зазнає негативного впливу антропогенної діяльності. Проте це не є критичним фактором, який унеможливує розвиток водного туризму, зокрема байдаркового, каякового та інших активних видів відпочинку на воді.

Попри забруднення річок, водний туризм в Україні активно розвивається, сприяючи популяризації активного та екологічного відпочинку. Дніпро пропонує сплави на каяках, байдарках і круїзи, приваблюючи туристів живописними пейзажами та островами. Південний Буг відомий рафтингом і байдарковими сплавами через каньйони та природні резервати. Сіверський Донець вирізняється мальовничими маршрутами з багатою флорою і фауною, популярними серед екотуристів. Тиса приваблює чистою водою та сплавами на байдарках і катамаранах. Дністер поєднує природні заповідники та історичні місця, роблячи його ідеальним для каякінгу. Незважаючи на екологічні проблеми, Самарівський район привабливий для водного туризму завдяки мережі річок (Самара, Оріль, Вовча), придатних для байдаркових походів, спокійним течіям, зручним для початківців, мальовничим маршрутам із багатою природою та культурно-історичним пам'яткам. Водні подорожі тут можна поєднати з екскурсіями до Свято-Троїцького собору, давніх поселень і заповідників, що робить регіон привабливим для туристів різного рівня підготовки.

У місті Самар функціонує добре відома в спортивному середовищі Міська федерація з веслування на байдарках і каное. Заклад займається підготовкою спортсменів, навчає академічного веслування та забезпечує тренувальний процес протягом усього року. У холодний період спортсмени тренуються на спеціальних гребних тренажерах, готуючись до активного сезону на воді в теплі місяці. Однією з провідних тренерів федерації є Наталія Віталіївна Ляльчук – майстер спорту України міжнародного класу, фіналістка Олімпійських ігор, чемпіонка Європи та бронзова призерка чемпіонату світу.

У місті Самар наразі відсутні компанії, що надають послуги з водного туризму. Хоча на території Самарівського району працює багато баз відпочинку, де відпочивальники можуть орендувати катамарани, байдарки, каное або SUP-дошки, послуги з навчання веслуванню не пропонуються, а організовані групові водні тури з інструктором за прокладеними маршрутами взагалі відсутні. На даний момент відпочивальники можуть лише орендувати водний транспорт і використовувати його на власний розсуд без супроводу та професійного інструктажу.

Під час розробки водних турів у місті Самар можна залучити професійних інструкторів з Міської федерації з веслування на байдарках і каное, яка є добре відомою в спортивному середовищі. Таким чином, організація водних турів у місті Самар є конкурентоспроможним проектом, що має потенційний попит серед туристів та відпочивальників, оскільки наразі не має прямих конкурентів.

Список використаних джерел

1. Місто на Самарі. Історична довідка. URL: <https://surl.li/pedsgw>
2. Самарівська районна державна адміністрація. URL: <https://srda.dp.gov.ua/rda>.
3. Чи потрібен Україні каякінг? URL: <https://surl.lu/atxyft>